

Küsimus

Kas kasutada **palliatiivne või elulõpuravi** või **mitte raskeid kroonilisi haigusi põdevatel sepsise või septilise šokiga patsientidel esimese 24h jooksul?**

SIHTRÜHM: raskeid kroonilisi haigusi põdevatel sepsise või septilise šokiga patsientidel esimese 24h jooksul

SEKKUMINE: palliatiivne või elulõpuravi

VÕRDLUS: mitte

PEAMISED TULEMUSNÄITAJAD: Patsiendi omaste rahulolu tõus; Tervishoiuteenuse osutaja rahulolu tõus; TTO rahulolu tõus; Patsiendi omaste rahulolu tõus; Uus tulemusnäitaja;

OLUKORD:

PERSPEKTIIV:

TAUST:

Hinnang

	OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVALD KAAVUTLUSED
PROBLEEM	Kas probleem on prioriteetne? ☐ Ei ☐ pigem ei ☐ pigem jah ☒ jah ☐ varieerub ☐ ei oska öelda	Sepsise ja septilise šoki surevus on kirjanduse andmetel ca 40%. Suremust tõstavad oluliselt samaaegne raskete krooniliste haiguste esinemine ja kõrge vanus. Uuringud on näidanud, et mitmeid kroonilisi haiguseid põdevate sepsise või septilise šokiga haigete ellujäämise korral on nende elukvaliteet sageli küllaltki halb. Sellest tulenevalt on oluline hinnata ravi mahtu ja sisu sepsise ning septilise šokiga haigetel, kelle elulemus on ebatõenäoline või nende elukvaliteet peale intensiivravi on väga halb. Lähedaste kaasamist otsustusprotsessi peaks kaaluma iga juhtumi puhul eraldi.	
ID MÕJU	Kui suured on eeldatavad soovitud toimed? ☐ tühine ☐ Väike ☐ keskmiselt	Halva elukvaliteedi nimel pikaajase ning kalli intensiivravi rakendamine ei ole emotsionaalselt ega rahaliselt otstarbekas.	

SOOVITU	☒ Suur ☐ varieerub ☐ ei oska öelda		
SOOVIMATU MÕJU	Kui suur on eeldatav soovimatu mõju? ☐ Suur ☒ keskmiselt ☐ Väike ☐ tühine ☐ varieerub ☐ ei oska öelda		
TÕENDATUSE KINDLUS	Kui kindel võib kokkuvõttes olla sekkumise mõju tõendatuses? ☐ väga madal ☒ madal ☐ keskmiselt ☐ väga ☐ Kaasatud uuringud puuduvad		
VÄÄRTUSHINNANGUD	Kui ebakindel või varieeruv on see, kuivõrd inimesed peamisi tulemusnäitajaid väärtustavad? ☐ Oluline ebakindlus või varieeruvus ☐ Võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus ☐ Oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub ☒ Oluline ebakindlus või varieeruvus puudub	Patsientide ning nende lähedaste jaoks on prognoosi, edasise ravi või selle piirangutega seotud küsimused äärmiselt olulised.	

MÕJUDE TASAKAAL	Kas soovitud ja soovimatu mõju vahekord soosib sekkumist või võrdlus(tegevus)t? ☐ Soosib võrdlust ☐ Pigem soosib võrdlust ☐ Ei soosi sekkumist ega võrdlust ☐ Pigem soosib sekkumist ☒ Soosib sekkumist ☐ varieerub ☐ ei oska öelda		
VAJAMINEVAD RESSURSID	Kui suur on ressursside vajadus (kulud)? ☐ Suur kulu ☐ Keskmised kulud ☐ Mittearvestatav kulu ja sääst ☐ Keskmise sääst ☒ Suur sääst ☐ varieerub ☐ ei oska öelda	Intensiivravi on väga kulukas ning oleks mitteotstarbekas jätkata ravi vähese perspektiiviga haigetel.	
VAJAMINEVATE RESSURSSIDE TÕENDATLISE KINDLUS	Milline on ressursivajaduse (kulude) tõendusmaterjali kindlus? ☐ väga madal ☐ madal ☐ keskmiselt ☐ väga ☒ Kaasatud uuringud puuduvad		

KULUTÕHUSUS	Kas sekkumise kulutõhusus soosib sekkumist või võrdlust? ☐ Soosib võrdlust ☐ Pigem soosib võrdlust ☐ Ei soosi sekkumist ega võrdlust ☐ Pigem soosib sekkumist ☒ Soosib sekkumist ☐ varieerub ☐ Kaasatud uuringud puuduvad		
VÕRDESED VÕIMALUSED	Kas keegi (patsientide rühm) jääks ebavõrdsesse seisu? Kui suur (milline) oleks selle mõju? ☐ vähendab võrdsust ☐ tõenäoliselt vähendab võrdsust ☐ tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust ☐ tõenäoliselt suurendab võrdsust ☐ suurendab võrdsust ☐ varieerub ☒ ei oska öelda		
VASTUVÕETAVUS	Kas sekkumine on huvitatud osapooltele vastuvõetav? ☐ Ei ☐ pigem ei ☒ pigem jah ☐ jah ☐ varieerub ☐ ei oska öelda		

TEOSTATAVUS	Kas sekkumine on teostatav?		
	☐ Ei		
	☐ pigem ei		
	☒ pigem jah		
	☐ jah		
	☐ varieerub		
	☐ ei oska öelda		

Otsuste kokkuvõte

	OTSUS							JÄRELDUSED
PROBLEEM	Ei	pigem ei	pigem jah	jah		varieerub	ei oska öelda	
SOOVITUD MÕJU	tühine	Väike	keskmiselt	Suur		varieerub	ei oska öelda	
SOOVIMATU MÕJU	Suur	keskmiselt	Väike	tühine		varieerub	ei oska öelda	
TÕENDATUSE KINDLUS	väga madal	madal	keskmiselt	väga			Kaasatud uuringud puuduvad	
VÄÄRTUSHINNANGUD	Oluline ebakindlus või varieeruvus	Võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus	Oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub	Oluline ebakindlus või varieeruvus puudub				
MÕJUDE TASAKAAL	Soosib võrdlust	Pigem soosib võrdlust	Ei soosi sekkumist ega võrdlust	Pigem soosib sekkumist	Soosib sekkumist	varieerub	ei oska öelda	
VAJAMINEVAD RESSURSID	Suur kulu	Keskmisel kulud	Mittearvestatav kulu ja sääst	Keskmine sääst	Suur sääst	varieerub	ei oska öelda	
VAJAMINEVATE RESSURSSIDE TÕENDATUSE KINDLUS	väga madal	madal	keskmiselt	väga			Kaasatud uuringud puuduvad	

KULUTÕHUSUS	Soosib võrdlust	Pigem soosib võrdlust	Ei soosi sekkumist ega võrdlust	Pigem soosib sekkumist	Soosib sekkumist	varieerub	Kaasatud uuringud puuduvad	
VÕRDESED VÕIMALUSED	vähendab võrdsust	tõenäoliselt vähendab võrdsust	tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust	tõenäoliselt suurendab võrdsust	suurendab võrdsust	varieerub	ei oska öelda	
VASTUVÕETAVUS	Ei	pigem ei	pigem jah	jah		varieerub	ei oska öelda	
TEOSTATAVUS	Ei	pigem ei	pigem jah	jah		varieerub	ei oska öelda	

Järeldused

Kas kasutada palliatiivne või elulõpuravi või mitte raskeid kroonilisi haigusi põdevatel sepsise või septilise šokiga patsientidel esimese 24h jooksul?

SOOVITUSE LIIK	Eelistada alternatiivi ☐	Soovitame sekkumist mitte kasutada või kasutada alternatiivi ☐	Kasutada kas sekkumist või alternatiivi ☐	Pigem eelistada sekkumist ☒	Eelistada sekkumist ☐
SOOVITUS	Sepsise sh septilise šokiga patsientidel, kes põevad raskeid kroonilisi haigusi, peaks kaaluma aktiivravi asemel parima toetava ravi või elulõpuravi rakendamist.				
PÕHJENDUS	Otsustusprotsessi tuleb parimal võimalikul viisil kaasta patsienti ja tema lähedasi.				
KAALUTLUSED ALAMRÜHMADE OSAS					
RAKENDUSKAALUTLUSED					
JÄLGIMINE JA HINDAMINE					
EDASISTE/TÄPSUSTAVATE UURINGUTE VAJADUS					